

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT   629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04   UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI   00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ   621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17   TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl>   E-mail: sekretariat@cbos.pl

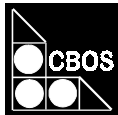
BS/51/51/97

TEMATY KAMPANII WYBORCZEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ Badani uważają, że kampania wyborcza powinna się koncentrować przede wszystkim na takich sprawach, jak: reforma służby zdrowia (40% wskazań), sposoby walki z przestępczością (37%), reforma systemu emerytalnego (34%), ożywienie budownictwa mieszkaniowego (33%) oraz wejście Polski do NATO (32%).

- ◆ Wśród kwestii, które - zdaniem ankietowanych - powinny być wyłączone z walki wyborczej najczęściej wskazywano dopuszczalność lub zakaz aborcji.

- ◆ Wyniki badania wskazują na istnienie dużej rozbieżności między tym, co - według badanych - powinno być przedmiotem dyskusji w trakcie kampanii wyborczej, a tym, czego się w rzeczywistości spodziewają. Przewidują bowiem, że wśród tematów wiodących w kampanii będą aborcja, konstytucja oraz lustracja, natomiast bardzo niewielka część ankietowanych przypuszcza, że kampania będzie się koncentrować wokół interesujących ich problemów związanych z codziennym życiem obywateli, takich jak walka z przestępczością czy ożywienie budownictwa mieszkaniowego.

Do wyborów parlamentarnych pozostało niespełna pół roku. Zbliżająca się kampania wyborcza coraz bardziej rzutuje nie tylko na temperaturę bieżącego życia politycznego, ale także na stosunek poszczególnych partii i ugrupowań do bieżących spraw oraz ogólniejszych problemów, przed którym stoi nasz kraj. Pojawiają się głosy, że pewne kwestie powinny być wyłączone z przedwyborczych dyskusji. W marcowym sondażu¹ zapytaliśmy respondentów, jakie sprawy powinny być - ich zdaniem - przedmiotem kampanii wyborczej, a w jakich politycy nie powinni się spierać. Chcieliśmy się też dowiedzieć, jakie kwestie - według przewidywań badanych - będą faktycznie głównymi tematami kampanii.

Ankietowanym przedstawiliśmy listę, na której znalazło się dwanaście spraw. Każdy mógł wskazać nie więcej niż trzy takie, które - w jego opinii - powinny być przedmiotem dyskusji w kampanii wyborczej, które nie powinny być poruszane w trakcie kampanii oraz wokół których w rzeczywistości będzie się ona koncentrować.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (82) przeprowadzono w dniach 13-18 marca ‘97 na 1185-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

w procentach

Na jesieni odbędą się wybory parlamentarne. Jakie sprawy, Pana(i) zdaniem:			
	powinny być przedmiotem dyskusji w kampanii wyborczej	powinny być wyłączone ze sporów, w jakich sprawach politycy nie powinni się spierać	będą faktycznie głównymi tematami kampanii wyborczej
Reforma służby zdrowia	40	13	14
Sposoby walki z przestępczością	37	11	7
Reforma systemu emerytalnego	34	13	19
Ożywienie budownictwa mieszkaniowego	33	10	11
Wejście Polski do NATO	32	26	53
Wysokość podatków	27	14	17
Polityka rolna państwa	23	6	10
Wejście Polski do Unii Europejskiej	20	20	35
Konstytucja	16	22	29
Prywatyzacja	9	18	15
Zakaz lub dopuszczalność aborcji	7	57	33
Lustracja	5	28	20
Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać trzy sprawy.			

Odpowiedzi na pytanie, co **powinno być tematem kampanii wyborczej** można odczytywać, z jednej strony, jako informację, w jakich sprawach badani chcieliby poznać stanowiska poszczególnych partii, orientować się, jakie proponują one rozwiązania danego problemu. Z drugiej strony jednak wskazania ankietowanych świadczą także o tym, które sprawy uważają oni za szczególnie ważne, wymagające rozstrzygnięcia, stąd też chcieliby wiedzieć, która partia przywiązuje do danej kwestii należyłą - ich zdaniem - wagę.

Na pierwszych miejscach listy pożądaných tematów kampanii wyborczej znalazły się, wskazywane przez co najmniej jedną trzecią badanych, zarówno reformy służby zdrowia i systemu emerytalnego, o których już od dłuższego czasu mówi się, że są niezbędne, jak i sprawy dotyczące nabrzmiałych problemów społecznych, takie jak: sposoby walki z przestępczością czy ożywienie budownictwa mieszkaniowego.

Pewnymi sprawami zainteresowani są przede wszystkim ci, których dotyczą one bezpośrednio. Politykę rolną państwa wskazuje prawie trzy czwarte rolników, ale tylko 10-21% przedstawicieli innych grup społeczno-zawodowych. Ożywieniem budownictwa mieszkaniowego interesują się bardziej mieszkańcy miast niż wsi. Zainteresowanie reformą

systemu emerytalnego jako tematem kampanii wyborczej jest najmniejsze oczywiście wśród młodzieży, natomiast największe - przede wszystkim wśród osób w wieku przedemerytalnym oraz emerytów i rencistów. Z kolei wysokość podatków wymieniają głównie prywatni przedsiębiorcy, ale także - częściej niż inni - robotnicy wykwalifikowani. Znamienne, że wskazywanie na tę sprawę jako pożądaną temat kampanii wyborczej nie zależy od wysokości dochodów na osobę w rodzinie ani od oceny własnej sytuacji materialnej.

Wśród kwestii, które przede wszystkim powinny być przedmiotem dyskusji, przedstawiciele wszystkich wyróżnionych grup społecznych i demograficznych mniej więcej równie często wymieniali walkę z przestępczością, w mniejszym stopniu wskazywano na konstytucję.

Równocześnie osoby z wykształceniem średnim i wyższym, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, a także pracownicy umysłowi niższego szczebla częściej niż pozostałe grupy uważają, że tematem kampanii wyborczej powinny być reformy służby zdrowia i systemu emerytalnego oraz prywatyzacja. Z kolei na sprawy integracji Polski z Unią Europejską i wejście naszego kraju do NATO najczęściej wskazuje młodzież.

Charakterystyczne, że tylko 5% ogółu badanych nie potrafiło wymienić kwestii wokół której powinna się koncentrować dyskusja w kampanii wyborczej.

Wśród spraw, które - zdaniem respondentów - **powinny być wyłączone ze sporów w trakcie kampanii wyborczej** zdecydowanie najczęściej wskazywano dopuszczalność lub zakaz aborcji (57%). Kwestia ta była stosunkowo niedawno tematem kolejnej, długiej i burzliwej dyskusji publicznej, stanowiska poszczególnych partii są więc dobrze znane. Wiadomo też, że społeczeństwo jest w tej kwestii podzielone i zasadniczych zmian w tym względzie spodziewać się w krótkim czasie nie należy. Być może badani uważają więc, że skoro w tej sprawie powiedziano już wszystko, nie ma co do niej wracać, zwłaszcza że istnieje ryzyko, iż kwestia ta może zdominować ważniejsze tematy.

Inne sprawy, w których politycy nie powinni się spierać w trakcie kampanii wyborczej, wymieniano już znacznie rzadziej. Rzecz charakterystyczna, że można je podzielić na dwie grupy: tematy polityczne (lustracja, integracja z NATO i Unią Europejską, konstytucja), które wskazuje 20-28% badanych, oraz mające bardziej bezpośredni związek ze sprawami bytowymi społeczeństwa - wymieniane jeszcze rzadziej.

Należy podkreślić, że poglądy na to, jakie tematy nie powinny się pojawiać w kampanii wyborczej, są stosunkowo mało zróżnicowane w zależności od cech społeczno-demograficznych badanych.

Trzeba dodać, że w tej kwestii - w odróżnieniu od poprzedniego aspektu zagadnienia - znacznie większa liczba badanych nie miała zdania (12%).

Znamienne, że istnieje dość duża rozbieżność między tym, co - zdaniem badanych - powinno być przedmiotem dyskusji w trakcie kampanii wyborczej, a tym, czego oni się spodziewają. Przewidują bowiem, że dużo będzie się mówiło o aborcji, konstytucji czy lustracji, natomiast stosunkowo niewielu przypuszcza, że będą poruszane takie sprawy, jak walka z przestępczością czy budownictwo mieszkaniowe. W tych pięciu kwestiach istnieje największa rozbieżność między pożądanymi a spodziewanymi tematami kampanii.

Jak do omawianych tutaj spraw odnoszą się zwolennicy poszczególnych partii i ugrupowań politycznych?

Tabela 2

w procentach

Sprawy, które powinny być przedmiotem kampanii wyborczej	Elektoraty ugrupowań politycznych							Niezdycydowani
	AWS	KPEiR	PSL	ROP	SLD	UP	UW	
Reforma służby zdrowia	44	35	32	36	43	41	45	41
Sposoby walki z przestępczością	28	28	45	53	47	44	33	34
Reforma systemu emerytalnego	33	69	20	13	36	39	41	29
Ożywienie budownictwa mieszkaniowego	33	24	26	33	37	30	35	30
Wejście Polski do NATO	36	30	36	33	33	24	30	30
Wysokość podatków	28	23	27	33	19	35	26	22
Polityka rolna państwa	20	28	52	18	19	27	14	26
Wejście Polski do Unii Europejskiej	23	15	26	13	19	26	19	23
Konstytucja	14	14	18	14	26	20	12	11
Prywatyzacja	8	8	2	9	7	9	33	26
Zakaz lub dopuszczalność aborcji	13	9	2	4	4	4	1	9
Lustracja	12	8	0	31	2	2	5	1

Różnice w kolejności wysuwania poszczególnych spraw, które powinny być tematem kampanii wyborczej, są niewielkie, jednak istnieją pewne kwestie, którymi zwolennicy niektórych partii interesują się w wyraźnie większym stopniu niż sympatycy pozostałych. Do takich spraw należy głównie **prywatyzacja**, którą jako przedmiot dyskusji w trakcie kampanii wyborczej wskazuje przede wszystkim elektorat UW (a także niezdecydowani), oraz

lustracja, wysuwana najczęściej przez zwolenników ROP. Trzeba dodać, że elektorat PSL zainteresowany jest przede wszystkim polityką rolną państwa, a potencjalni wyborcy KPEiR - reformą systemu emerytalnego.

Zróznicowania dotyczące wskazywania przez zwolenników poszczególnych partii tematów, które nie powinny być przedmiotem dyskusji w kampanii wyborczej, są jeszcze mniejsze.

Tabela 3

w procentach

Sprawy, które nie powinny być przedmiotem dyskusji w kampanii wyborczej	Elektoraty ugrupowań politycznych							Niezdeterminowani
	AWS	KPEiR	PSL	ROP	SLD	UP	UW	
Reforma służby zdrowia	14	12	13	7	15	20	3	7
Sposoby walki z przestępczością	14	17	9	5	6	16	10	12
Reforma systemu emerytalnego	17	9	8	8	11	11	14	10
Ożywienie budownictwa mieszkaniowego	15	13	11	4	9	12	14	11
Wejście Polski do NATO	31	16	27	30	26	33	45	22
Wysokość podatków	13	18	11	9	17	16	19	15
Polityka rolna państwa	5	15	11	4	6	2	6	6
Wejście Polski do Unii Europejskiej	25	17	22	28	20	23	32	18
Konstytucja	17	22	20	23	30	10	34	20
Prywatyzacja	18	25	21	25	17	30	8	14
Zakaz lub dopuszczalność aborcji	55	58	58	55	63	64	58	48
Lustracja	23	35	25	22	39	27	29	21

Najważniejszy wniosek, jaki wynika z analizy danych, to istnienie dużej rozbieżności między tym, co - według respondentów - powinno być przedmiotem dyskusji w trakcie kampanii wyborczej, a tym, czego się w rzeczywistości spodziewają. Badani przypuszczają, że kampania nie będzie się koncentrowała m.in. wokół sposobów rozwiązania problemów dotyczących ich codziennego życia, takich jak walka z przestępczością czy ożywienie budownictwa mieszkaniowego. Natomiast przewidują, że dużo miejsca w kampanii zajmie sprawa dopuszczalności lub zakazu aborcji, która - zdaniem ponad połowy badanych - powinna być wyłączona ze sporów przedwyborczych.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Na jesieni odbędą się wybory parlamentarne. Jakie sprawy, Pana(i) zdaniem, **powinny być** przedmiotem dyskusji w kampanii wyborczej? Proszę wymienić nie więcej niż trzy sprawy. 1 - Wejście Polski do NATO; 2 - Wejście Polski do Unii Europejskiej; 3 - Ożywienie budownictwa mieszkaniowego; 4 - Reforma systemu emerytalnego; 5 - Reforma służby zdrowia; 6 - Wysokość podatków; 7 - Zakaz lub dopuszczalność aborcji; 8 - Lustracja

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	32	20	33	34	40	27	7	5
Płeć								
Mężczyźni	37	24	30	32	36	29	5	7
Kobiety	28	16	35	35	44	24	9	3
Wiek								
do 24 lat	51	32	33	11	36	25	14	3
25-34	37	23	41	22	35	33	9	4
35-44	27	23	31	32	45	31	3	7
45-54	30	13	39	41	45	27	6	5
55-64	24	11	30	53	38	21	5	8
65 lat i więcej	27	14	21	47	38	19	7	5
Miejsce zamieszkania								
Wieś	30	19	24	31	36	23	6	4
Miasto do 20 tys.	45	23	39	31	46	31	4	3
od 21 do 100 tys.	29	18	38	36	42	28	11	4
101-500 tys.	32	20	41	34	38	26	7	10
501 tys. i więcej mieszk.	32	22	31	40	49	33	7	6
Region								
Północny	32	18	34	35	37	30	5	7
Zachodni	37	23	33	38	44	27	5	4
Środkowozachodni	27	22	32	36	45	29	5	5
Środkowy	39	24	31	28	37	32	9	7
Wschodni	37	14	29	31	36	14	9	6
Południowo-wschodni	27	14	31	34	40	26	8	2
Południowo-zachodni	28	22	38	35	41	27	5	7
Wykształcenie								
Podstawowe	27	17	28	38	36	21	8	3
Zasadnicze zawodowe	38	26	34	26	30	31	9	6
Średnie	32	16	37	34	52	27	5	6
Wyższe	29	18	33	48	49	29	5	7
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	31	16	39	37	49	28	2	3
Prac.umysł.niż.szczebla	35	17	49	33	58	21	9	2
Pracownicy fiz.- umysł.	34	19	39	32	30	39	7	7
Robotnicy wykwalifikowani	32	24	42	26	38	41	4	8
Robotnicy niewykwalifik.	28	33	43	24	31	30	13	0
Rolnicy	25	23	16	13	30	22	6	1
Prywatni przedsiębiorcy	39	27	32	38	29	43	3	7
Bierni zawodowo								
Renciści	35	18	23	50	36	17	6	7
Emeryci	24	11	26	55	39	22	6	7
Uczniowie i studenci	53	29	26	16	45	19	17	8
Bezrobotni	37	24	36	20	36	25	8	3
Gospodynie domowe i inni	27	20	29	19	51	32	7	5
Pracujący poza rolnictwem								
Sfera budżetowa	33	16	47	29	54	22	11	2
Sektor państwowy	30	22	37	33	37	35	4	7
Sektor prywatny	39	26	37	30	37	39	6	5
Spółdzielczość	11	5	53	29	54	39	2	0
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 200 zł	29	20	32	23	35	28	9	4
201 - 325	33	20	31	35	36	27	8	9
326 - 449	30	25	32	38	43	27	2	4
450 - 599	35	17	41	38	42	24	8	7
Powyżej 599 zł	36	20	33	44	42	27	3	4
Ocena własnych war. mater.								
Źle	24	14	32	38	36	28	8	7
Średnie	35	20	35	32	38	26	7	4
Dobre	37	25	30	33	48	26	6	6
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	26	15	30	36	36	21	22	12
Raz w tygodniu	29	17	33	34	40	28	6	6
Kilka razy w miesiącu	35	21	31	29	36	30	7	4
Kilka razy w roku	37	26	32	31	43	25	6	4
W ogóle nie uczestniczy	42	19	38	42	40	24	4	2
Poglądy polityczne								
Lewica	34	22	35	35	44	26	6	1
Centrum	31	20	36	34	39	28	3	3
Prawica	34	23	31	34	40	27	9	13
Trudno powiedzieć	29	13	29	32	38	25	10	2

Tabela 1 (cd.). Na jesieni odbęda się wybory parlamentarne. Jakie sprawy, Pana(i) zdaniem, **powinny być** przedmiotem dyskusji w kampanii wyborczej? Proszę wymienić nie więcej niż trzy sprawy. 9 - Polityka rolna państwa; 10 - Sposoby walki z przestępczością; 11 - Konstytucja; 12 - Prywatyzacja

(%)

	9	10	11	12	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	37	16	9	5	1181
Płeć						
Mężczyźni	26	37	16	11	2	561
Kobiety	21	37	16	7	7	620
Wiek						
do 24 lat	21	42	18	11	1	164
25-34	26	34	14	9	4	209
35-44	19	36	24	14	2	253
45-54	20	40	12	8	4	223
55-64	26	36	19	6	6	142
65 lat i więcej	29	35	8	3	14	190
Miejsce zamieszkania						
Wieś	40	36	15	7	8	438
Miasto do 20 tys.	15	32	16	9	1	143
od 21 do 100 tys.	13	39	20	7	4	230
101-500 tys.	13	38	14	14	3	239
501 tys. i więcej mieszk.	14	39	17	9	1	131
Region						
Północny	26	30	15	9	6	119
Zachodni	18	37	15	14	3	150
Środkowozachodni	26	37	15	5	3	179
Środkowy	21	42	15	6	2	210
Wschodni	32	42	15	9	6	146
Południowo-wschodni	28	37	16	12	7	182
Południowo-zachodni	14	33	22	8	6	196
Wykształcenie						
Podstawowe	31	34	11	5	12	362
Zasadnicze zawodowe	27	38	17	7	3	359
Średnie	16	39	21	10	0	367
Wyższe	11	33	11	25	0	92
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	10	33	19	23	2	77
Prac.umysł.niż.szczebla	13	33	18	9	1	131
Pracownicy fiz.- umysł.	18	45	16	10	1	78
Robotnicy wykwalifikowani	20	39	18	8	0	116
Robotnicy niewykwalifik.	17	34	12	8	10	56
Rolnicy	73	46	12	3	8	72
Prywatni przedsiębiorcy	21	28	17	10	0	50
Bierni zawodowo						
Renciści	27	31	13	4	10	143
Emeryci	27	35	12	3	9	206
Uczniowie i studenci	13	43	16	16	0	71
Bezrobotni	23	42	21	15	3	109
Gospodynie domowe i inni	18	40	21	8	8	72
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	15	40	19	7	1	124
Sektor państwowy	17	41	16	18	1	151
Sektor prywatny	22	29	18	9	1	253
Spółdzielczość	13	30	12	2	15	23
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 200 zł	35	37	16	8	7	281
201 - 325	20	36	17	10	6	239
326 - 449	18	44	16	4	4	194
450 - 599	19	39	15	7	2	158
Powyżej 599 zł	12	33	19	14	4	150
Ocena własnych war. mater.						
Źle	28	39	16	8	7	317
Średnie	24	35	16	9	5	579
Dobre	16	39	16	10	2	283
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	26	36	15	3	6	83
Raz w tygodniu	27	37	14	8	6	596
Kilka razy w miesiącu	23	37	20	8	6	149
Kilka razy w roku	18	40	18	11	3	267
W ogóle nie uczestniczy	15	29	17	15	4	83
Poglądy polityczne						
Lewica	21	40	21	6	3	231
Centrum	28	41	15	10	3	341
Prawica	20	34	19	10	2	359
Trudno powiedzieć	24	33	8	9	14	249

Tabela 2. Jakie sprawy powinny być wyłączone ze sporów, w jakich sprawach politycy **nie powinni się spierać** w trakcie kampanii wyborczej? Proszę wymienić nie więcej niż trzy sprawy. 1 - Wejście Polski do NATO; 2 - Wejście Polski do Unii Europejskiej; 3 - Ożywienie budownictwa mieszkaniowego; 4 - Reforma systemu emerytalnego; 5 - Reforma służby zdrowia; 6 - Wysokość podatków; 7 - Zakaz lub dopuszczalność aborcji; 8 - Lustracja

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	26	20	10	13	13	14	57	28
Płeć								
Mężczyźni	35	24	11	13	12	13	53	28
Kobiety	18	17	10	12	14	14	60	28
Wiek								
do 24 lat	18	18	19	24	16	17	65	22
25-34	20	17	10	13	16	15	56	29
35-44	32	22	12	15	12	12	64	28
45-54	33	25	6	7	11	11	58	31
55-64	27	19	11	10	13	15	53	34
65 lat i więcej	22	19	6	8	9	14	43	24
Miejsce zamieszkania								
Wieś	25	19	9	12	15	12	51	27
Miasto do 20 tys.	26	20	12	16	11	18	60	32
od 21 do 100 tys.	26	22	8	11	12	12	60	29
101-500 tys.	27	23	12	15	11	12	63	25
501 tys. i więcej mieszk.	27	18	14	9	13	18	59	29
Region								
Północny	25	18	4	14	9	5	58	26
Zachodni	31	21	19	9	17	17	57	25
Środkowozachodni	28	22	14	15	18	14	54	37
Środkowy	20	18	11	10	14	15	51	23
Wschodni	22	19	10	19	13	11	54	19
Południowo-wschodni	27	22	7	9	5	11	58	33
Południowo-zachodni	28	21	8	15	14	16	67	31
Wykształcenie								
Podstawowe	21	17	6	11	10	13	49	22
Zasadnicze zawodowe	27	21	11	14	15	14	55	29
Średnie	25	20	14	16	14	14	66	33
Wyższe	43	29	11	5	11	9	59	28
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	39	22	11	4	13	9	63	25
Prac.umysł.niż.szczebla	22	19	11	23	20	14	68	30
Pracownicy fiz.- umysł.	40	36	11	10	10	7	53	23
Robotnicy wykwalifikowani	31	25	13	21	11	12	67	28
Robotnicy niewykwalifik.	30	14	6	9	12	6	50	35
Rolnicy	11	14	10	16	10	25	54	37
Prywatni przedsiębiorcy	40	28	14	8	11	7	72	35
Bierni zawodowo								
Renciści	20	17	6	7	7	13	47	29
Emeryci	25	18	8	10	11	13	49	27
Uczniowie i studenci	18	14	17	25	17	17	65	26
Bezrobotni	25	19	15	12	17	19	49	18
Gospodynie domowe i inni	22	23	9	6	16	18	64	30
Pracujący poza rolnictwem								
Sfera budżetowa	29	26	8	22	18	10	61	24
Sektor państwowy	40	24	9	9	8	9	64	37
Sektor prywatny	26	21	15	14	14	15	63	28
Spółdzielczość	16	7	9	11	20	6	43	32
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 200 zł	22	16	8	14	14	13	51	31
201 - 325	25	21	13	13	12	15	60	21
326 - 449	24	25	9	13	12	14	55	27
450 - 599	26	20	8	14	15	14	63	29
Powyżej 599 zł	35	21	9	8	8	12	63	33
Ocena własnych war. mater.								
złe	28	21	10	14	13	13	53	27
Średnie	25	20	10	13	14	13	54	27
Dobre	27	21	12	11	11	15	68	30
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	22	22	7	19	18	14	49	24
Raz w tygodniu	26	22	12	13	14	14	54	26
Kilka razy w miesiącu	22	19	9	12	9	11	57	25
Kilka razy w roku	30	18	10	11	12	15	64	28
W ogóle nie uczestniczy	24	16	9	14	7	10	63	48
Poglądy polityczne								
Lewica	33	27	13	13	11	15	59	37
Centrum	22	19	9	11	15	16	63	30
Prawica	32	25	12	18	13	11	59	24
Trudno powiedzieć	16	9	8	8	11	13	44	22

Tabela 2 (cd.). Jakie sprawy powinny być wyłączone ze sporów, w jakich sprawach politycy **nie powinni się spierać** w trakcie kampanii wyborczej? Proszę wymienić nie więcej niż trzy sprawy. 9 - Polityka rolna państwa; 10 - Sposoby walki z przestępczością; 11 - Konstytucja; 12 - Prywatyzacja

(%)

	9	10	11	12	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	6	11	22	18	12	1181
Płeć						
Mężczyźni	9	9	25	17	10	561
Kobiety	4	12	19	19	14	620
Wiek						
do 24 lat	8	10	13	21	7	164
25-34	5	14	21	16	13	209
35-44	8	11	24	17	7	253
45-54	6	9	26	22	7	223
55-64	6	7	23	18	14	142
65 lat i więcej	4	12	20	15	28	191
Miejsce zamieszkania						
Wieś	6	9	19	17	18	439
Miasto do 20 tys.	4	13	28	20	6	143
od 21 do 100 tys.	8	11	18	15	12	230
101-500 tys.	6	11	28	19	7	238
501 tys. i więcej mieszk.	4	11	19	23	9	131
Region						
Północny	3	13	23	20	13	119
Zachodni	5	14	27	20	6	150
Środkowozachodni	7	14	26	18	6	179
Środkowy	6	11	20	20	16	210
Wschodni	6	9	13	11	20	147
Południowo-wschodni	5	10	21	21	15	182
Południowo-zachodni	7	6	20	17	10	196
Wykształcenie						
Podstawowe	5	10	15	19	24	363
Zasadnicze zawodowe	7	11	22	22	10	359
Średnie	7	9	26	14	4	367
Wyższe	3	19	31	16	5	92
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	3	9	27	16	10	77
Prac.umysł.niż.szczebla	6	14	26	15	2	131
Pracownicy fiz.- umysł.	8	13	26	26	6	78
Robotnicy wykwalifikowani	12	5	20	13	5	116
Robotnicy niewykwalifik.	2	9	16	26	20	56
Rolnicy	7	10	17	17	14	72
Prywatni przedsiębiorcy	0	13	23	18	5	50
Bierni zawodowo						
Renciści	8	9	22	19	24	143
Emeryci	4	11	23	17	21	207
Uczniowie i studenci	7	18	14	21	4	71
Bezrobotni	10	7	16	20	13	109
Gospodynie domowe i inni	4	13	23	17	6	72
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	6	10	20	20	6	124
Sektor państwowy	6	9	28	15	7	151
Sektor prywatny	7	11	20	19	7	253
Spółdzielczość	4	19	27	23	21	23
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 200 zł	7	12	19	18	16	280
201 - 325	7	11	19	19	11	240
326 - 449	8	8	18	23	13	194
450 - 599	6	11	32	21	7	158
Powyżej 599 zł	7	11	34	12	7	150
Ocena własnych war. mater.						
Źle	5	12	21	15	14	316
Średnie	7	11	21	21	13	580
Dobre	6	9	25	16	8	283
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	10	9	21	14	15	83
Raz w tygodniu	5	10	18	19	13	597
Kilka razy w miesiącu	7	11	25	15	16	149
Kilka razy w roku	6	11	26	20	7	267
W ogóle nie uczestniczy	7	11	31	16	9	83
Poglądy polityczne						
Lewica	7	8	25	18	5	231
Centrum	7	12	25	18	8	341
Prawica	5	12	19	21	8	359
Trudno powiedzieć	6	9	17	15	31	249